

LABORE ET ZELO

ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА

Обсяг: 6 кредитів ЄКТС

Семестр: 2; **Курс:** перший

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я	Бойко Олександр Дмитрович
Контакти	E-mail: adb1958@ukr.net , тел.: (067) 704 74 83
Робоче місце	Кафедра політології, права та філософії (ауд. 301 «Гоголівського корпусу»)
Години консультацій	Четвер: 13:30 – 14:50

Опис курсу

Актуальність курсу «Гендерна політика» зумовлена тим, що важливою умовою органічної європейської інтеграції для України є проведення ефективної гендерної політики, що має на меті гарантування рівних прав, свобод і можливостей для жінок і чоловіків, утвердження адекватного партнерства статей. При роботі над курсом використані матеріали Лондонської Школи Економіки (London School of Economics – LSE), Масачусетського Технологічного Інституту (Massachusetts Institute of Technology – MIT), Центральноєвропейського Університету (Central European University – CEU), Тбіліського державного університету (Tbilisi State University), Університету Сарагоси (Universidad de Zaragoza), Мадридського університету в Комплутенці (Madrid Complutense University), Вісконсінського університету (University of Wisconsin–Platteville), Каліфорнійського університету (California State University), Університету штату Каліфорнія, Станіслава (Stanislaus, University of California), Каліфорнійського університету у Ріверсайді (Riverside, University of Wisconsin), Міжнародного університету Лондона (London's global university), Університету Калгарі (University of Calgary), Університету Манітоби (University of Manitoba), Університету в Осло (University of Oslo).

Місія дисципліни: засвоєння студентами бази знань з основ теорії та практики формування гендерної політики на міжнародному, державному, регіональному та місцевому рівнях влади; придбання ними умінь і навичок, необхідних для здійснення гендерного аналізу і експертизи при вивченні політичних явищ, процесів, владних взаємовідносин.

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Політологія. Гендерні студії» сприяє набуттю здобувачами програмних результатів навчання:

ПРН1. Застосовувати для розв'язування складних задач політології розуміння природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації, особливостей реалізації

влади у різних політичних системах, їх соціально-економічного, історичного та соціокультурного контексту.

ПРН2. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.

ПРН3. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері політології.

ПРН6. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

ПРН7. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері політики, політології та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

ПРН9. Розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі політології з врахуванням гендерного аспекту в процесі професійної діяльності.

Мета навчання

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Політологія. Гендерні студії» сприяє набуттю здобувачами програмних компетентностей:

ЗК02. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК07. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

СК01. Усвідомлення природи та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи розвиток уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

СК03. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, гендерної політики, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

СК04. Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК05. Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.

СК06. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політики на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК08. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі політології з врахуванням гендерного аспекту в процесі професійної діяльності, що передбачає готовність когнітивної та ціннісно-мотиваційної сфер фахівця до комплексної самореалізації в проведенні досліджень та/або впровадженні інновацій.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (32/16* год.) та практичних занять (28/10 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (120/154

год.). Викладач проводитиме консультації та аналіз виконання індивідуальних дослідницьких завдань.

Навчання та викладання побудоване на компетентнісному і студентоцентричному підходах, базується на інтерактивному навчанні практичного спрямування.

Форми навчання: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота. Методи організації та стимулювання пізнавальної діяльності студентів: проблемно-пошукові, створення ситуації інтересу, пізнавальні ігри, розв'язання життєвих ситуацій, навчальні дискусії, метод «мозкової атаки», дискусії та дебати, гендерний аналіз політичних практик, гендерний моніторинг документів, егалітарне моделювання (модель рівних можливостей).

Оскільки деякі форми навчального проекту надсилаються через електронну пошту або месенджери, то здобувачам вищої освіти потрібно мати доступ мережі Інтернет.

* – денна/заочна форма навчання

Організація навчання

№	Назва теми	Аудиторна робота (год.)				Самостійна робота (год.)	
		Лекції		Практичні заняття		денна	заочна
		денна	заочна	денна	заочна		
Розділ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ КУРСУ «ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА»							
1	Введення в курс і проблематику гендерної політики	2	2	2	1	12	16
2	Гендерні теорії та напрями гендерних досліджень	4	2	4	1	12	16
3	Жіночий рух як соціокультурний феномен	2	2	4	1	12	16
4	Фемінізм як каталізатор виникнення і становлення гендерної політики	4	2	4	1	12	16
Разом за Р1		12	8	14	4	48	64
Розділ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗРОБКИ І РЕАЛІЗАЦІЇ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ							
5	Гендерна політика	4	2	4	2	12	16
6	Гендерний аналіз політичних практик	2		2		12	16
7	Гендерна рівність як базовий принцип гендерної політики	2		2		12	16
8	Політична сфера : гендерний аспект	4	2	2		12	16
9	Економічна сфера: гендерний аспект	4	2	2	2	12	13
10	Гендерна політика у сфері освіти, науки та охорони здоров'я	4	2	2	2	12	13
Разом за Р2		20	8	14	6	72	90
Всього		32	16	28	10	120	154

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Бали		Результат навчання, що оцінюється
денна	заочна	
56	50	Денна: робота на практичних – 14 занять по 4 бали максимум ($14 \cdot 4 = 56$) Заочна: робота на практичних – 5 занять по 10 балів максимум ($5 \cdot 10 = 50$)
7	10	Навчальний проект (ІНДЗ)
7	10	Контроль (бліц-опитування / тести / контрольна робота)
30	30	Екзамен
100	100	Разом

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте повідомити про це викладача та перейти до безпечного місця.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом курсу. Проте, якщо Ви бажаєте навчатися дистанційно – можна узгодити графік навчання на основі навчальної платформи.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Дедлайни. Крайньою межею здачі навчального проекту є три дні до дати екзамену. Після цієї дати завдання приймаються, але оцінюються лише у випадку перескладання екзамену.

Перескладання питань практичних занять можливе лише один раз на тиждень, який передує екзамену тільки за умови отримання негативної оцінки, якщо студент не міг з'явитися на заняття у зв'язку з хворобою чи у зв'язку з іншою поважною причиною, що має бути підтверджено відповідним документом (довідка з лікувального закладу, заява на ім'я декана про причину та строк відсутності на заняттях тощо). Дозвіл на пропуск занять з причин, що завчасно відомі і є поважними, студент може отримати, подавши необхідну заяву в деканат.

Перескладання екзамену відбувається за графіком, визначеним деканатом.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність» (<http://surl.li/vzoh>). Будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету

матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності за чинними нормативними документами.

Мобільні пристрої на занятті використовуються тільки з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати Правилам внутрішнього трудового розпорядку (<http://surl.li/acvdy>) університету, а також принципам і правилам поведінки, визначеним у Етичному кодексі НДУ ім. М. Гоголя (<http://surl.li/vzng>).

Вітається активність здобувача із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.

Література для вивчення дисципліни

Основна література

1. Гендер і державна політика : навч. посіб. Київ : Основи, 2004. 394 с.
2. Ґендерні медійні практики : навч. посіб. з ґендерної рівності та недискримінації для студ. вищих навч. закладів / заг. ред.: Сергій Штурхецький. Київ, 2014. 206 с.
3. Мельник Т., Кобелянська Л. Ґендер у термінах, правових актах і практиці перетворень : словник-довідник. Київ : Логос, 2020. 239 с.
4. Основи ґендерного аналізу : навч. посіб. / уклад. О. Рудік. Київ : К.І.С., 2013. 112 с.
5. Основи теорії Гендеру : навч. посіб. / відповід. ред. М. М. Скорик. Київ : К.І.С., 2004. 536 с.
6. Оцінювання соціально-ґендерного впливу стратегій, програм і проектів регіонального розвитку : практич. посіб. / М. Колодій та ін.; за заг. ред. І. Санжаровського. Київ : К.І.С., 2012. 80 с.
7. Уварова О. О. Права жінок та ґендерна рівність : навч. посіб. Київ, 2018. 204 с.

Додаткова література

1. Аналіз державної політики та нормативно-правових актів на відповідність принципу рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. Київ, 2014. 122 с.
2. Ґендерна політика в системі державного управління / за заг. ред. М. М. Білинської. Запоріжжя : Друкарський світ, 2011. 132 с.
3. Ґендерна політика та інституційні механізми її реалізації в Україні : Національний огляд виконання Україною Пекінської декларації та Платформи дій і заключних документів Двадцять третьої спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН. Київ, 2014. 122 с.
4. Впровадження комплексного ґендерного підходу в роботу органів державної виконавчої влади на регіональному рівні : метод. реком. / авт.-упоряд.: Євченко С. В., Остапчук О. Л. Житомир : ФОП Оржехівський А. О., 2018. 56 с.
5. Ґендерна політика в системі публічного управління України / [М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, А. Кукуля, А. Алексєєнко, О. Бутенко, В. Костик, О. Руденко, Н. Богданова ; за заг. ред. К. Ващенко]. Київ : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2018. 125 с.
6. Ґендерна політика Європейського Союзу: загальні принципи та найкращі практики. Київ, 2015. 44 с.
7. Ґендерна політика в нормативно-правових документах. Частина 1. За заг.ред Левченко К.Б. / Г.Г. Жуковська, К.Б. Левченко, О.О. Остапенко, О.І. Сулова. Київ, 2020. 186 с.

8. Грицяк Н. В. Формування ґендерної політики в Україні: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Київ, 2004. 382 с.
9. Ґендерна рівність і розвиток: погляд у контексті європейської стратегії України. Київ : Центр Разумкова, Вид-во «Заповіт», 2016. 244 с.
10. Ґендерна рівність: міфи, факти та державна політика. Київ, 2020. 60 с.
11. Лазар І. Г. Механізми забезпечення паритетної демократії в органах публічної влади : монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2009. 232 с.
12. Лазар І. Г. Механізми формування ґендерної політики: теоретико-методологічні аспекти : наукове дослідження / за наук. ред. д. держ. упр., професора О. Я. Лазора. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2008. 336 с.
13. Лазар І. Г. Ґендерна політика: поняття, визначення, управлінські підходи : видання 2-ге, доповнене. Львів : Ліґа-Прес, 2006. 178 с.
14. Левченко К. Ґендерне тяжіння. Виклики та рішення. Харків : Фоліо, 2019. 320 с.
15. Марценюк Т. Ґендер для всіх. Виклик стереотипам. Київ : Основи, 2017. 256 с.
16. Марценюк Т. Ґендерна рівність і недискримінація : посібник для експертів і експерток аналітичних центрів. Київ, 2014. 65 с.
17. Марценюк Т. Інтеграція ґендерної складової : аналітичні матеріали. Київ : МФ «Відродження», 2019. 28 с.
18. Мельник Т. М. Творення суспільства ґендерної рівності: міжнародний досвід. Закони зарубіжних країн з ґендерної рівності. Київ : Стилос, 2010. 440 с.
19. Мельник Т. М. Міжнародний досвід ґендерних перетворень. Закони зарубіжних країн з ґендерної рівності. Київ : Логос, 2004. 320 с.
20. Мельник Т. М., Кобилянська Л. С. Сучасне ґендерне мислення : словник. Київ: К.І.С., 2005. 280 с.
21. Bryson, V. Gender and the politics of time: feminist theory and contemporary debates . Bristol, UK: The Policy Press, 2007. - 222 p.
22. Fennell S., Arnot M. Gender Education and Equality in a Global Context Milton Park, Abingdon, Oxon ; New York : Routledge, 2007. - 230 p.
23. Multiple meanings of gender equality a critical frame analysis of gender policies in Europe. - New York ; Budapest : CEU Press, 2007. – 309 p.
23. Sümer S. European gender regimes and policies comparative perspectives. - Farnham, England; Burlington, VT : Ashgate, 2009. – 143 p.

Інформаційні ресурси

1. Аналітичні звіти Жіночого консорціуму в Україні. URL : <http://wcunetwork.org.ua/page-not-found>
2. Бібліотека Ґендерного інформаційно-аналітичного центру «Крона». URL : <http://www.krona.org.ua/nash.html>
3. Ґендер в деталях. URL : <https://genderindetail.org.ua>
4. Ґендерна мапа України. URL : <http://gendermap.org.ua>
5. Ґендерні дослідження в Україні. URL : <http://www.genderstudies-ukraine.org/ukr>
6. Добірка матеріалів з жіночої / Ґендерної тематики на сайті «Україна Модерна». URL : <http://uamoderna.com/robochij-stil/womens-gender-studies-um>
7. Дослідження Ґендерної (не)рівності аналітичного центру CEDOS. URL : <http://www.cedos.org.ua/uk/osvita>

8. Електронна бібліотека Української асоціації жіночої історії. URL : <http://www.womenhistory.org.ua/index.php/elektronni-resursi/16-elektronna-biblioteka>
9. Жінки - це 50% успіху України (участь жінок в громадсько-політичному житті). URL: <https://50vidsotkiv.org.ua80>
10. Музей історії жіноцтва, жіночого і Гендерного руху. URL : <http://gender.at.ua>